

הסיפור שמאחורי הסיפור: כך זכה הסרט הישראלי בפרס

את המסקנה הראשונה שמתבקשת מפסטיבל ונציה (ה'41 במספר) עלי להגיש למישרדהחץ של ממשלת ישראל. הייתי מציעה לו לשחרר מסבלותיהם את כל עובדיו המסורים, הנאלצים לנקוט עיצומים לתקופות ממושכות, ולצייד כל ע"י תונאי היוצא לפסטיבל-סרטים בינלאומי בדרכון דיפלומטי. גם אם מישרדהחץ יצטרך להיכנס להרצאות בשל כך — חותמת, כולל וכדומה — הרי זה כאין וכאפס לעומת מה שהוא מבזבז על כל מיני

ברבש בוונציה הבימאי הישראלי אורי ברבש (משמאל) מופיע במסיבת-עיתונאים בוונציה. שמנחה אותה ג'אנקארלו ז'אני. השאלות שנשאל הפגינו בורות מד"הימה בכל הנוגע לחיים בישראל. אבל גם הבורות לא מנעה מהסרט את פרס הביקורת. פרס ראשון מסוגו.

מרגע זה ואילך כבר היה ברור שצריך לעשות הכל, כדי לא להחמיץ את ההזדמנות. ופירושו של דבר, אם אפשר לקבל פרס — ובמקרה זה הסיכוי היחיד היה פרס-ביקורת, שכן נציגיה הם ששפטו כמיסגרת שבוע הביקורת שנכללה לראשונה ב"פסטיבל הזה" — צריך להתחיל לעבוד. זה הרגע שבו צריך לדרוש את כל העיתונאים היושבים בצוות השופטים ולשכנע אותם, ראשית כל, לראות את הסרט.

וכך קרה שלבד מחבר ישראלי בצוות השופטים של העיתונאים, שותפי דן פיינר, מצאנו את עצמנו יחד עם כימאי הסרט ומפיקו רודי כהן, רצים לכרזת אם אכן החברים מרומניה, פולניה, שווייץ, הולנד, גרמניה, צרפת, יוון, נורווגיה, כריז טניה, איטליה, ארצות-הברית והונגריה ראו את הסרט. זאת כדי שאם יתברר שישנם חברים שדעתם מכ"רעת אשר לא ראו אותו, נוכל לארגן הקרנה נוספת. והקרנה נוספת בתוך פסטיבל אינה עניין של מה בכך. זה

הישראלים שברו את

הסורגים

מסוכר ואף קשה להשגה — ולמרבית המול היו הפעם במקום אנשי חברת וורנר שיפצו את הסרט בעולם, והם אירגנו הקרנה שכזו. וכל הכבוד להבר הנורווגי, שהואיל וזא ב"8 כבוקר כדי לראות ולהצביע.

ואכן, בפעם הראשונה בהיסטוריה הפסטיבלים הזכורים לי, קרה שבי הצבעת צוות המבקרים התמודדו שני סרטים, אם כי במרחק רב זה מזה. הסרט הישראלי וסרט אמריקאי בשם שושנת פרא. השושנה זכתה בשני קולות, הישראלי בעשרה. כשחבר אחד הציג תפק לבן, כי לא ראה אף אחד משני הסרטים הללו.

אבל היכן היה נציג של מרכז הסרט, או של מישרד המיסחר והתעשייה או מחלקת ההסברה, או מישרדהחץ, כדי לקטוף את פירות ההצלחה?

מדוע, כשדנמרק שולחת סרט למיסגרת רישמית בפסטיבל היא שולחת גם נציג רישמי שיחלק תמונות, פיץ חומר, יטפל בכל שיירת המראיינים, יערוך מסיבת-עיתונאים? למי שחשוב שזה לא חשוב, אספר רק על כמה מן השאלות שהופנו אליי עלי-די עיתונאים נאורים מארצות ירדותיות:

"איך הצלחתם להברית את הסרט מן הארץ?"

"איך הצליח הבימאי להסריט בכלא — האם במצלמה נסתרת?"

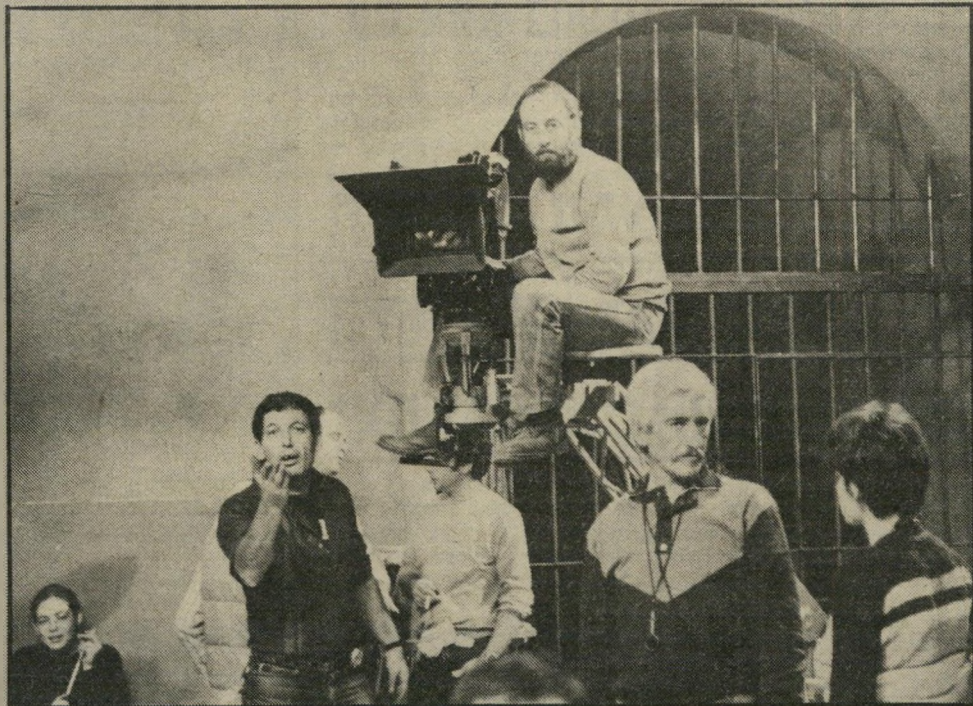
"האם יתכן שערכים וישראלים ישבו בכלא אחר?"

"מי מחזיק את הכלא — הצבא?"

"האם הסרט עבר צנזורה?"

"האם ירשו להציג את הסרט בישראל?"

האם עוד יש למישהו ספק, שהבורות השוררת במדיניות ירדיר תיות כיהם למתרחש במדינת ישראל, וזעקת לשמים?

ברבש בעבודה ברבש מביים את מלאכה הסורגים, כי שליו הצלם אמנון סלומון. רבים בוונציה התקשו להאמין, כי הסרט נעשה בעזרת קרן ממשלתית (של מישרד התעשייה והמיסחר). עבר צנזורה ויוצג בבתי הקולנוע בישראל. בעולם מופץ הסרט על-ידי וורנר.

סרט ישראלי המפיק לאהבה בין בני הגזע האנושי, בלי להתחשב בלאום, בדת ובארץ".

פרסי המישחק היו מוזרים ביותר, בפרס השחקן זכה נאסרודין שה, שחקן הורי שאיש לא שם לב להופעתו ולכן גם לא זכר את שמו. אם כי הסרט פאר שבו הופיע, עורר התעניינות מוגבלת.

בפרס השחקנית זכתה פאסקל או'יה על הופעתה בסירטו של ריבט, ואם כי היתה חביבה מאוד היה במתן הפרס מעין ניחומים לצרפתים, שהיו כה בטוחים ששייגו את כל הפרסים הגדולים. עד שהביאו לשם אפילו את שרה-תרבות הצרפתי, ז'ק לאנג, שי סיפר לכל מי שבא למסיבת-עיתונאים מיוחדת שערך, כי הצרפתים והא-טלקים הם למעשה הוריה של תרבות

העולם, אינו יכול לומר בגלוי — בעיקר שפולין רוצה מאוד לעזור לעצמה, אך אינה מסוגלת. אצל כל זה אינו מספיק כדי להפוך את הסרט לסרט גדול, מה עוד שסופו, הנראה כמו מלודרמה סוחטת-דמעות, משאיר טעם מפוקפק אחריו. פרס מיוחד של חבריה-השופטים הוענק לאוטאר יוסיליאני, כימאי גרמני החי בפאריס, על סירטו חביבי הירח, סרט מלא חן, כמעט ללא עלילה, אבל שנון ועשיר בהמצאות רעיוניות וחזויות. שמטרתן להעמיד באור נלעג את הבורגנות והרכושנות של החברה הצרפתית, והוא אכן עושה זאת בצורה משכנעת מאוד.

הסופרת אריקה יונג בחרה שלא לבחור, והעדיפה לתת הצהרה בשלב יתר מאוחר. בדבר הקריטריונים האמנותיים הטהורים, שלפיהם שפטו השופטים את הסרטים. קריטריונים אלה נראו בעיני תמוהים למדי, כשהתברר אילו סרטים זכו בפרסים. את הפרס, אריה חזק, קיבל, למרבה הפלא, סירטו של הבימאי הפולני ז'אקס-טופאנו, שנת השמש השלושה. זהו סיפור אהבה בין אשה פולניה וחיייל אמריקאי בפולין שאחרי מלחמת-העולם, בין החורבות, המנסה לומר בין השורות את מה שבימאי החי בפולין ורוצה להיות בשלום עם כל

שגם הוא נמנה עם צוות השופטים, מחוץ בקול רוער על היחס הגזעני לשפה כלשהי, ושאל ממתי אוסרים על שימוש בשפה כלשהי בפסטיבלי סרטים בינלאומי וכיצד זה יתכן שאנשים שופטים דעות לפי מוצא. אחריו קם השחקן היהודי אולאנדר יופסון, שגם הוא השתתף בחבר השופטים ומחה על כך שסרט המאדיר את הפאשיזם, מוצג בחסות פסטיבל שכוונתו להאיר את הדרך להבנה בין תרבויות ובין בני-אדם. ורק דאב לבני שהסופר יצחק באשביס זינגר לא היה במקום (הוא הוזמן להשתתף בצוות, אבל מפאת טיפול בעיניו ביטל את בואו ברגע האחרון).